



วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

People's Participation in The Administration of Local Government Samkhok Subdistrict Municipality Pathumthani Province

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วน

ท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี

Krit Phureephong¹, Karnsith Salaenoy², Termsak Suwansak³Weeranat Rojanaprapa⁴ & Pan Singham^{5*}กฤษณ์ ภูรีพงษ์¹, กรรณสิทธิ์ สะและน้อย², เต็มศักดิ์ สุวรรณศักดิ์³, วีรณัฐ โรจนประภา⁴ & ปาน สิงห์คำ^{5*}

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Krit Phureephong

กฤษณ์ ภูรีพงษ์

Faculty of Public Administration,

Phitsanulok University, Thailand.

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: krit.p@plu.ac.th

2. Karnsith Salaenoy

กรรณสิทธิ์ สะและน้อย

Faculty of Public Administration,

Phitsanulok University, Thailand.

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: karnsith.s@plu.ac.th

3. Termsak Suwansak

เต็มศักดิ์ สุวรรณศักดิ์

Faculty of Public Administration,

Phitsanulok University, Thailand.

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: termsak.s@plu.ac.th

4. Weeranat Rojanaprapa

วีรณัฐ โรจนประภา

Faculty of Public Administration,

Phitsanulok University, Thailand.

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: weeranat.r@plu.ac.th

5. Pan Singham*

ปาน สิงห์คำ*

Faculty of Public Administration,

Phitsanulok University, Thailand.

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: pan.s@plu.ac.th

คำสำคัญ:

การมีส่วนร่วมของประชาชน, การบริหารงาน

ปกครองส่วนท้องถิ่น

Keywords:

Public Participation, Local Government
Administration

Article history:

Received: 22/12/2024

Revised: 18/01/2025

Accepted: 07/02/2025

Available online: 01/08/2025

How to Cite:

Krit Phureephong et al. (2025). People's
Participation in The Administration of Local
Government Samkhok Subdistrict
Municipality Pathumthani Province. *Journal
Dhamma for Life*, 31(3), 102-111.

ABSTRACT

The purpose of this research study was to study people's participation in the administration of local governments, to study and to solve the problems of people's participation in the administration of local administrations in Samkhok Subdistrict Municipality Pathumthani Province. The sample was people who lived only in the Samkhok Subdistrict Municipality Area. By using statistics for analysis such as percentage, mean and standard deviation.

The results of the research revealed that the sample group of people's participation in the administration of local government was the aspect of participation in decision-making. The aspect of participation in the benefits Participation in operations and the aspect of participation in the evaluation moderate. In addition, the sample group suggested that Citizens want to suggest the work of the municipality and complaints through various channel. At the same time, the municipality wants to clarify the results of the complaint. Clarify the use of the budget through the public relations media of the municipality to increase. And people want the municipality to be responsible for coordinating the people's groups. To participate in the activities can express opinions and suggestions for use as a guideline for planning the development of the municipality for the benefit of the well-being and quality of life of the people should be given the opportunity to participate in the supervision and inspection of the operation according to the municipal development plan and management for maximum efficiency. The best possible use of the budget is for local development.

ศูนย์พัฒนาระบบงานวิจัย
Thai-Journal Citation Index Centre<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อศึกษาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตเทศบาลตำบลสามโคก โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ประชาชนต้องการเสนอแนะการทำงานของเทศบาล และร้องทุกข์เรื่องราวต่างๆได้หลากหลายช่องทาง ในขณะเดียวกันต้องการให้เทศบาลชี้แจงผลการร้องทุกข์ ชี้แจงการใช้งบประมาณ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของเทศบาลให้มากขึ้น และประชาชนต้องการให้เทศบาลเป็นผู้นำที่ประสานงานกลุ่มประชาชน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางวางแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อประโยชน์ด้านความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน ควรเปิดโอกาสเข้ามาร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล และการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าและสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด

บทนำ

จากสถานการณ์ของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงและทางอ้อมต่อวิถีการดำรงชีพของประชาชนอย่าง กว้างขวาง โดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ที่มีเนื้อหา สาระเกี่ยวกับการปรับปรุงสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ของรัฐ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการเร่งรัดให้มี การกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดบริการสาธารณะไปสู่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการ สาธารณะของรัฐเป็นไปด้วย ความคล่องตัว มี ประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น เทศบาลเป็นหน่วยองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เป็น รูปแบบของการ ปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ ในอัน ที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่น ด้วย ตัวเอง เพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยมี องค์ประกอบที่สำคัญของ การปกครองท้องถิ่น คือ เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง มีอิสระในการปกครองตนเอง มีขอบเขตของการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม มีงบประมาณรายได้เป็นของ ตนเองอย่างเพียงพอ มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง มีอำนาจออกข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมายท้องถิ่นภายใต้ ขอบเขตของกฎหมายแม่บท และมีการควบคุมดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐ และประชาชน โดย ส่วนร่วม จากผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง จะต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับมาตรการในการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และ อัตรากำลังจากส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ



การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดหมายใน การพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการ ตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด เทศบาลตำบลสามโคก ได้ทำการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทั่วไป เช่น การก่อสร้าง และซ่อมแซม ถนน สะพาน และแหล่งน้ำต่าง ๆ ทางด้านการพัฒนาคุณภาพ ชีวิต เช่น การสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ การส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส การช่วยเหลือและ บรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน โดยการเน้นการบริการให้เกิดความพอใจแก่ประชาชนอย่างสูงสุด เพื่อพัฒนาให้เทศบาลตำบลสามโคก มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสามโคก พบว่าประชาชนได้ร้องเรียนเป็นหนังสือถึงนายกเทศมนตรีและท้องถิ่นเดือนละประมาณ 10 กว่าเรื่อง รวมเป็นปีละประมาณ 100 กว่าเรื่อง เช่น เรื่องประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการไม่มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ท้องถิ่น และไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสามโคก มากน้อยเพียงใด และความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมการบริหารงาน มากน้อยเพียงใด และเนื่องจากผู้ศึกษาเคยทำงานในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสามโคก ทำให้มีโอกาสพบปะกับผู้บริหารเทศบาลตำบลสามโคก จึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลสามโคก เพื่อนำหลักผลการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเทศบาลตำบลสามโคกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน ปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตเทศบาลตำบลสามโคก เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีจำนวนประชากร 6,122 คน และทำการสุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยโดยทำการเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purpose Sampling) ใช้วิธีแจกแบบสอบถามสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี รวมทั้งสิ้น 361 ชุด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีประชากรจำนวน 6,122 คน (ข้อมูลสำนักทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลสามโคก ณ เดือนพฤษภาคม 2565)



2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคกจังหวัดปทุมธานี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ ความถี่ร้อยละเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และOne -Way ANOVA

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยรวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 มีอายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 อาชีพการรับจ้างและอื่นๆ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 สถานภาพสมรส อยู่ด้วยกันจำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 70.9 และรายได้ส่วนใหญ่ของประชาชน 1-4,000 บาท/เดือน จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

2.1 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก ของประชาชนตามหัวข้อต่าง ๆ คือ ท่านรู้หรือไม่ว่าเทศบาลตำบลสามโคก เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนที่รู้มีจำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 94.9 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการบริหารงาน ปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่างๆ คือ เทศบาลได้เชิญเข้า ร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการในท้องถิ่นระดับปานกลางมีร้อยละ 34.7 รองลงมา มากมี ร้อยละ 24.1 และน้อยมีร้อยละ 19.0 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 12.3 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 10.6 โดยมีค่าเฉลี่ย (x) อยู่ระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าเท่ากับ 1.15

2.3 ระดับการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ (ดำเนินการ) ของประชาชนต่อการ บริหารงานปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่างๆ คือ ประชาชนได้เข้ามาร่วมหรือปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาของเทศบาล ระดับน้อยมีร้อยละ 30.0 รองลงมา ปานกลางมีร้อยละ 28.9 และมากมีร้อยละ 21.6 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 13.7 ส่วนมากที่สุด มีร้อยละ 5.9 โดยมีค่าเฉลี่ย (x) อยู่ระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 2.76 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าเท่ากับ 1.11



2.4 ระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคกซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่างๆคือได้จัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์ของเช่นเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับการประกอบให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นระดับปานกลางมีร้อยละ 36.1 รองลงมา มากมีร้อยละ 24.1 และน้อยมีร้อยละ 21.3 และมากที่สุดมีร้อยละ 11.2 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 7.3 โดยมีค่าเฉลี่ย (x) อยู่ระดับปานกลางมีค่าเท่ากับ 3.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าเท่ากับ 1.09

2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคกซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่างๆของเทศบาลได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของเทศบาลระดับปานกลางมีร้อยละ 29.4 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 28.0 และมากที่สุดมีร้อยละ 23.8 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 11.8 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 7.0 โดยมีค่าเฉลี่ย (x) อยู่ระดับปานกลางมีค่าเท่ากับ 2.86 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าเท่ากับ 1.12

3. ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลสามโคกอำเภอสามโคกจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

3.1 เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ เพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานีคือ อายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

3.3 ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี นั่นคือ ชั้นระดับ การศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

3.4 สถานภาพของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี นั่นคือ สถานภาพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

3.5 อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี คือ อาชีพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

3.6 รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารงานเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี คือรายได้ไม่มีผลต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในข้อเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ เป็นประโยชน์อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานเทศบาลตำบลสามโคก ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่ง ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

4.1 ประชาชนต้องการให้ เทศบาลให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล

4.2 ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างงานเหมา โครงการหรือ กิจกรรมที่เทศบาลจัดทำใน ปีงบประมาณ



4.3 ประชาชนต้องการให้เทศบาล จัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะ วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดทำแผนที่เกี่ยวกับงานด้านศาสนาและวัฒนธรรมให้ประชาชนในท้องถิ่นรวมทั้ง จ่ายค่าตอบแทน หรือรางวัลให้แก่ประชาชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเทศบาล

4.4 ประชาชนต้องการให้เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา เทศบาล รวมถึงการใช้ทรัพย์สินและงบประมาณของ เทศบาล และควรแต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนา เทศบาล

สรุป

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

ข้อมูลทั่วไปสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.8 มีอายุระหว่าง 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.7 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 52.1 และ ประกอบอาชีพรับจ้าง/อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 40.9

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก ของประชาชนในหัวข้อ เทศบาลตำบลสามโคกเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าประชาชนได้รู้ว่าเทศบาลตำบลสามโคก ได้เข้าสู่ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประชาชนได้ทราบถึงการปกครองมากกว่าครึ่งของจำนวนที่วิจัย ทั้งหมดจึงสรุปได้ว่าประชาชนได้รู้ว่า เทศบาลตำบลสามโคก เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคิดเป็นร้อยละ 94.9 และประชาชนส่วนที่ไม่รู้ว่าเทศบาลตำบลสามโคก ได้เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 5.1 ถือว่าประชาชนได้รู้ว่า เทศบาลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี มี 4 ด้านคือ

1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้วยคะแนน เฉลี่ย 3.01 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความถี่มากที่สุด คือ เรื่อง เทศบาลถามความต้องการของประชาชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 145 คน ร้อยละ 40.6

1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการ (ดำเนินการ) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.86 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) ด้วยความถี่มากที่สุด คือ เรื่องประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลในหมู่บ้านให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน 155 คน ร้อยละ 43.4

1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.02 คะแนน โดยเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างสำรวจต่อการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้วยความถี่มากที่สุด คือ เรื่อง เทศบาลได้จัดทำแผน/โครงการที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณูปโภค งานด้านศาสนาและงานด้าน วัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 142 คน ร้อยละ 39.8

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างมีการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้วยคะแนน เฉลี่ย 2.66 คะแนน โดยเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างสำรวจมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้วยความถี่มากที่สุด คือเทศบาลให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานในด้านการก่อสร้างที่ถูกต้องตามแบบแผน จำนวน 126 คน ร้อยละ 35.3



2. ประชาชนมีข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนต้องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอ ปัญหาและความต้องการในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ เสนอแนะการทำงาน และร้องทุกข์ ชี้แจงการใช้งบประมาณ ผ่าน สื่อประชาสัมพันธ์ของเทศบาลให้มากขึ้น

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (ดำเนินการ) ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมใน การเข้าร่วมปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาล ให้เทศบาลดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังสังเกตได้จากข้อเสนอแนะประชาชนต้องการให้เทศบาลเป็นผู้นำที่ประสานงานกลุ่มคนที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมด้วย

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนต้องการให้เทศบาล มีการจัดทำแผน/ โครงการที่มีลักษณะวัสดุอุปกรณ์ ให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นผู้บริหารเทศบาล และพนักงานซึ่งเป็น ผู้นำหน้าที่ให้เทศบาลมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ แต่ต้องการให้พนักงานของเทศบาล ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการกับประชาชน ส่วนผู้บริหารเทศบาลก็ควรนำข้อเสนอแนะ ของประชาชนไปปฏิบัติอย่างแท้จริง รวมทั้งควรออกสำรวจปัญหา ความต้องการพัฒนาของประชาชน อย่างสม่ำเสมอและต้องการนำผลการสำรวจไปใช้เป็นแนวทางวางแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อประโยชน์ด้านความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนต้องการให้ ควรเปิดโอกาส เข้ามามีส่วนร่วมควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล และการบริหารให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สำหรับการพัฒนาท้องถิ่น ให้มากที่สุด โดยจัดสรรงบประมาณไปพัฒนาในพื้นที่ให้ทั่วถึงและตามความจำเป็นแก่การพัฒนา มากกว่าการคำนึงถึงคะแนนเสียง นอกจากนี้ยังต้องการให้พนักงานทำหน้าที่เพื่อการให้บริการตลอดเวลา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่สรุปมาทั้งหมด มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาใช้สำหรับการอภิปรายผล ดังนี้

การศึกษครั้งนี้ อยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน ปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี คือการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการ(ดำเนินการ) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลมีความ โปร่งใส มีความรับผิดชอบบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกับเทศบาล โดย การกำกับดูแล และสนับสนุนการบริหารงานเทศบาล เทศบาลจะมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ ผลประโยชน์ สูงสุดแก่ประชาชนทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความตระหนักและการมองเห็นความสำคัญ ในการที่ผู้บริหารบุคลากรและประชาชน ในเทศบาลตำบลสามโคกว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นมาปรับใช้เพื่อนำไปสู่การเป็นราชการ ยุคใหม่ หรือไม่ อย่างไร โดยนำการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคกมาพิจารณาเป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดข้อสงสัยดังกล่าว โดยนำหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก มาเป็นคำถามสำหรับการวิจัย ซึ่งผลการศึกษาที่มีประเด็นสำหรับการอภิปรายผลดังนี้



1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

จากผลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ภายใต้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบล ได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา ต้องการในท้องถิ่นระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะที่เทศบาลได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอความต้องการในท้องถิ่นอาจเป็นตัวแทนของหมู่บ้านซึ่ง ได้สอดคล้อง กับ วิญญู อังคนารักษ์ ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองใน รูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและการบริหารท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบ ความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้นโดยมี งบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

จากผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก ภายใต้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ(ดำเนินการ) พบว่าการมีส่วนร่วม ในปฏิบัติการของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนได้เข้ามาร่วมหรือ ปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าประชาชนไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควรในการปฏิบัติการ อาจเป็นเพราะอำนาจของฝ่ายบริหารประชาชนจึงมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพล เสือแท้ (2560 : 61) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

จากผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก ภายใต้การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคก ซึ่งเทศบาลได้จัดทำแผนที่มีลักษณะเป็นวัตถุสิ่งของเช่นเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับการประกอบให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันต์จันทจร (2560 : 60) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิกอำเภอบรบือจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางปานกลาง

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลสามโคกพบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของเทศบาลในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ประภา (2553 : 75) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาจารย์อำเภอเมืองกาฬสินธุ์จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่าประชาชนใน



เขตเทศบาลตำบลนาजारผลการวิจัยพบว่ามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาजारโดยรวมและเป็นรายด้าน3ด้านอยู่ในระดับมากคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 รัฐและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรให้ความสำคัญ กับปราชญ์ ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้ที่ประชาชนในชุมชนให้ความนับถือ ผู้เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้ผู้สูงอายุ ชุมชน ทั่วไป และรวมถึงเยาวชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมให้สำนึกถึงบทบาทในการเข้ามามีส่วน ร่วมในการ พัฒนาชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกรักชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเอง อย่างยั่งยืน

1.2 เทศบาลควรจัดให้มีการการประเมินการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ ชุมชน หรือคณะกรรมการบริหารกลุ่มกิจกรรมต่างๆในชุมชน อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วม ร่วมของชุมชน และมีการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ การทำงานด้านการพัฒนา ชุมชนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ประชาชนในชุมชน หรือกลุ่มกิจกรรม ต่างๆนำผล ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการการพัฒนาชุมชนที่มี คุณภาพ มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรจัดทำสื่อแสดงผลงาน ผลของกิจกรรม รวมถึงข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนให้ ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ ถึงผลที่จะเกิดแต่ ชุมชนในระยะสั้นและยาว โดยจัดทำรายละเอียดของแผนงานหรือโครงการต่างๆ มากกว่าที่เป็นอยู่

2.3 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบโครงการหรือ กิจกรรมของเทศบาล เช่น โครงการประเพณี กีฬาและนันทนาการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เข้าร่วมรับฟัง การแถลง ผลการดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณให้มากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการสัมภาษณ์รายบุคคล รายบุคคลโดยมีแนวคำถามไว้ล่วงหน้าอย่างมี จุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือการพูดคุยกันตามธรรมชาติและบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์หรือ บันทึกภายหลังอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลความเป็นจริงความคิดเห็นในเรื่องใดหรือ หลายเรื่องอย่างลึกซึ้งและตรงกับความเป็นจริงของสถานการณ์ เหตุการณ์ หรือโครงการที่จะดำเนินการในพื้นที่

3.2 ควรมีการสนทนากลุ่มย่อย โดยมีการเตรียมคำถามประเด็นต่างๆซึ่งสมาชิก ในกลุ่มสามารถให้ความรู้สึกและความคิดเห็นต่อนโยบายแผนงานกิจกรรมและโครงการต่างๆตาม ความต้องการความคาดหวัง เหตุผลต่างๆได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้ด้วย บรรยายภาพที่เป็นกันเอง

3.3 ควรเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมในการมีส่วนร่วมที่มุ่งนำตัวแทนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาทำงานร่วมกันในรูปของคณะกรรมการเพื่อให้ คำปรึกษาที่จำเป็นต่อการดำเนินงานแก่ผู้บริหารขององค์กรทั้งในระดับแผนงานโครงการหรือ สถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ



เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา ชมดี. (2536). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการ
สารภีทำนาข้าว อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กองราชการส่วนตำบล. (2543). ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2543.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เชษฐชัย ศรีชูชาติ. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษาการจัดหาที่
อยู่อาศัยใหม่ให้แก่ชาวชุมชนแออัดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทัศนีย์ ปาระภา. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอเมือง
กาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์.

